

सन २०१३-२०१४ या शैक्षणिक वर्षापासून +२ स्तरावरील द्विलक्षी
अभ्यासक्रमाच्या नवीन / अधिकच्या तुकड्यांना कायमस्वरूपी
विनाअनुदान तत्वावर सुरु करण्यास मान्यता देणेबाबत....(

पाचवी यादी)

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

शासन निर्णय क्रमांकः : व्हीओसी-२११३/५०७/प्र.क्र.१२५/व्यशि-४,

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादामा कामा रोड,

मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.

तारीख : १२ फेब्रुवारी, २०१४ .

संदर्भ :

- १) शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२११३/५०७/प्र.क्र.१२५/व्यशि-४, १६ जुलै, २०१३.
- २) शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२११३/५०७/प्र.क्र.१२५/व्यशि-४, २० ऑगस्ट, २०१३. (२ री यादी)
- ३) शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२११३/५०७/प्र.क्र.१२५/व्यशि-४, १४ ऑक्टोबर, २०१३. (३री यादी)
- ४) शासन निर्णय क्रमांक : व्हीओसी-२११३/५०७/प्र.क्र.१२५/व्यशि-४, ६ डिसेंबर, २०१३. (४ थी यादी)
- ५) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक :
४/व्हीओसी/२०१३-१४/१४६, दिनांक १८/११/२०१३.
- ६) संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे पत्र क्रमांक :
४/व्हीओसी/२०१३-१४/०१, दिनांक ०१/०१/२०१४.

प्रस्तावना :

डॉ. कोठारी आयोगाच्या १९६४ च्या शिफारशीनुसार अधिकाधिक युवकांना विविध व्यवसायांचे प्रशिक्षण देण्याच्या दृष्टीने १९७८-७९ पासून राज्यात व्यवसाय विषयांची ३०% व्याप्ती असलेले, +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु करण्यांत आले. सद्यःस्थितीत तांत्रिक/वाणिज्य/कृषी/मत्स्य या गटातील एकूण १६ द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम राबवित येतात. सदर अभ्यासक्रम घेणा-या विद्यार्थ्यांना अभियांत्रिकी शाखेमध्ये प्रवेशाच्या चांगल्या संधी उपलब्ध आहेत. त्याच बरोबर अभियांत्रिकी विद्याशाखेमधील पदविकेच्या (Diploma) द्वितीय वर्षामध्ये प्रवेशाची सुविधा उपलब्ध असल्यामुळे या अभ्यासक्रमाकडे विद्यार्थ्यांचा मोठा प्रतिसाद आहे. सदर व्यवसाय अभ्यासक्रमांची वाढती मागणी लक्षात घेता शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ पासून +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नविन तुकड्या कायमस्वरूपी विना अनुदानित तत्वावर सुरु करण्याकरीता इच्छूक संस्थाकडून प्राप्त झालेल्या अर्ज/प्रस्तावांची संचालनालयस्तरावर छाननी करण्यांत आली. त्यानुसार संचालनालयाने शासनास शिफारस केलेल्या प्रस्तावातील, विहित निकष/मानकांची पूर्तता

करणाऱ्या +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या ०३ अशासकीय संस्थांमध्ये ०३ नवीन/ अधिकच्या तुकड्यांना कायम विनाअनुदानित तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून सुरु करण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:

राज्यातील +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम राबविणा-या ०३ अशासकीय संस्थांमधील एकूण ०३ अधिकच्या/नवीन तुकड्यांना कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून सुरु करण्यास पुढील अटीं व शर्तीच्या अधिन राहून शासनाची मान्यता देण्यांत येत आहे. (सदर संस्था खालील तक्त्यात नमुद केल्याप्रमाणे आहेत) यामुळे सन २०१३-१४ मध्ये +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या १५० विद्यार्थीना याचा लाभ होणार आहे.

अ.क्र	विभाग	संस्थेचे नाव व पत्ता	अभ्यासक्रमाचे नाव मंजूर तुकड्यांची संख्या	मंजूर तुकड्यांची संख्या (प्रती तुकडी ५० विद्यार्थी)
१	२	३	४	५
१	नांदेड	श्री.शिवाजी मोफत एज्युकेशन सोसायटी, ता.कंधारचे श्री. शिवाजी उच्च माध्यमिक विद्यालय, माणिकनगर, नांदेड	कॉम्प्युटर सायन्स	१
२	नागपूर	श्री. बालश्री बहुउद्देशिय शिक्षण संस्था, नागपूर व्दारा संचलित राय इंग्लिश हायस्कूल कनिष्ठ महाविद्यालय गाडगे नगर, हिंगणा रोड, नागपूर.	इलेक्ट्रॉनिक्स	१
३	पुणे	जय जवान एज्युकेशन सोसायटीचे मदर तेरेसा स्कूल अॅण्ड ज्युनिअर कॉलेज, गंलाडे नगर, पुणे.	कॉम्प्युटर सायन्स	१

अटी व शर्ती.

१. संबंधित संस्थेस माध्यमिक शाळा संहिता १९८१ मध्ये नमूद केलेल्या सर्व अटी व शर्तीची पूर्तता करणे बंधनकारक राहील.
२. मान्य अभ्यासक्रमांच्या नवीन/अधिकच्या तुकड्या सुरु करण्यांस कायमस्वरूपी विनाअनुदानित तत्वावर मान्यता दिली असली तरीही, भविष्यात कोणत्याही प्रकारचे अनुदान अथवा आर्थिक मदत देण्यांत येणार नाही.
३. मान्य अभ्यासक्रम राबविणा-या संस्थांना शासन / संचालनालय / संचालनालयाच्या अखत्यारीतील संबंधित कार्यालये यांच्या कडून वेळोवेळी निर्गमित होणाऱ्या आदेशांचे पालन करणे बंधनकारक राहील.

४. शासनाने वेळोवेळी निश्चित केलेले शिक्षण शुल्क विद्यार्थ्यांकडून आकारणे संरथेस बंधनकारक राहील.
५. "कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता मिळालेले +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रम" असा सूचना फलक संस्थांनी दर्शनी भागावर लावणे बंधनकारक राहील. सूचना फलकावर अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांची संख्या व मंजूर प्रवेश क्षमता याचा उल्लेख करण्यात यावा.
६. मान्यतेचे आदेश निर्गमित झाल्यानंतर, संबंधित संरथेने मंजूर अभ्यासक्रमासाठी मानकानुसार आवश्यक असलेल्या सर्व पायाभूत सुविधा एक महिन्याच्या कालावधीमध्ये उपलब्ध करणे बंधनकारक राहील.
७. सदर अभ्यासक्रमांना कायमस्वरूपी विनाअनुदान तत्वावर मान्यता देण्यांत आल्यामुळे या अभ्यासक्रमा- करीता संरथेने नियुक्त केलेल्या सर्व कर्मचारी वर्गाची सेवा / वेतन व तदनुषंगिक बाबींची जबाबदारी सर्वस्वी संबंधित संरथेची राहील. याबाबत शासन कोणतीही जबाबदारी घेणार नाही.
८. मंजूर अभ्यासक्रमांकरीता आवश्यक कर्मचाऱ्यांच्या नियुक्त्या, त्यांची किमान शैक्षणिक अहंता, अनुभव याबाबत संरथेने महाराष्ट्र खाजगी शाळांतील कर्मचारी (सेवेच्या शर्ती) नियमावली, १९८१ मधील तरतुदीनुसार तसेच शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या आदेशानुसार कार्यवाही करण्यांत यावी.
९. भविष्यात सदरचे अभ्यासक्रम बंद करण्याबाबत, किंवा त्यात काही बदल करण्याबाबत शासनाने निर्णय घेतल्यास तो विनाअट, विनाविलंब संरथेने अंमलात आणणे आवश्यक राहील.
१०. अभ्यासक्रमांच्या मंजूर तुकड्यांमधील प्रवेशाकरीता, शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले सामाजिक/ समांतर आरक्षण व इतर नियमांचे संरथेने काटेकोरपणे पालन करावे व गुणानुक्रमे प्रवेश देण्यांत यावेत.
११. अभ्यासक्रमांना मंजूरी मिळाल्यानंतर सदर अभ्यासक्रम संस्थेत सुरु केल्याबाबतची माहिती संरथेने महाराष्ट्र राज्य माध्यमिक व उच्च माध्यमिक परिक्षा मंडळास तात्काळ द्यावी त्याबाबतची अनुषंगिक कार्यवाही करावी.
१२. मान्यता देण्यांत आलेल्या अभ्यासक्रमाच्या अधिकच्या/नविन तुकड्यांची प्रवेश क्षमता प्रती तुकडी ५० असून, शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ मध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास अशा तुकड्या सुरु ठेवण्याकरीता संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिका-यांची परवानगी घेणे आवश्यक राहील. त्याचप्रमाणे सलग तीन शैक्षणिक वर्षांमध्ये मंजूर प्रवेश क्षमतेच्या ५०% पेक्षा कमी प्रवेश झाल्यास सदर अभ्यासक्रमाची तुकडी बंद करण्याची कार्यवाही करण्यांत येईल.
१३. संबंधित संरथेने त्यांच्याकडे भाषा/जीवशास्त्र इत्यादी विषयांचे शिक्षक आता मंजूर केलेल्या द्विलक्षी अभ्यासक्रमाच्या तुकडीमुळे अतिरीक्त ठरणार नाहीत याची खातरजमा करुनच विद्यार्थ्यांना प्रवेश दयावा.
१४. शैक्षणिक गुणवत्ता वाढविण्यासाठी उपरोक्त अटी व शर्तीमध्ये बदल करण्याचे किंवा नवीन अटी व शर्ती अंतर्भूत करण्याचे अधिकार शासनाचे राहतील.
१५. +२ स्तरावरील द्विलक्षी व्यवसाय अभ्यासक्रमाच्या तुकड्यांमध्ये विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्यापूर्वी संचालक (व्यवसाय शिक्षण) यांचेकडून स्थानिक स्तरावर समिती नेमुन समितीच्या सर्वकष निरीक्षणानुसार प्राप्त अहवालाप्रमाणे संचालनालयाच्या परवानगीने प्रवेश देण्यात यावेत. शैक्षणिक वर्ष २०१३-२०१४ मध्ये मान्यता दिलेल्या उपरोक्त तक्त्यातील किती संस्थांनी व्यवसाय अभ्यासक्रम सुरु केले, अभ्यासक्रम निहाय प्रवेशित विद्यार्थी संख्या याबाबतची माहिती संचालक, व्यवसाय शिक्षण यांनी शासनास दिनांक २८.०२.२०१४ पर्यंत सादर करावी.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०१४०२१२१५०४३६०८०८ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सु. हे. पाटणकर)

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १) आयुक्त, कौशल्य विकास, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- २) संचालक (व्यवसाय शिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य मुंबई१
- ३) सर्व विभागीय शिक्षण उपसंचालक, (शालेय शिक्षण विभाग), पुणे/नाशिक/औरंगाबाद. (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ४) सहसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, नाशिक/ पुणे/औरंगाबाद. (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ५) संबंधित जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ६) संबंधित अशासकीय संस्था (व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालया मार्फत.)
- ७) मा. मंत्री (उ व तं.शि) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- ८) मा. राज्यमंत्री (उ व तं.शि) यांचे खाजगी सचिव यांना माहितीसाठी सादर.
- ९) मा.अपर मुख्य सचिव, शालेय शिक्षण विभाग यांचे वरिष्ठ स्वीय सहायक.
- १०) मा. प्रधान सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक.
- ११) सह सचिव (व्यशि), उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहायक.
- १२) निवड नस्ती (व्यशि-४)